

دانشگاه افسری امام علی (ع)

معاونت پژوهش

درآمدی بر جامعه‌شناسی

مهدی میرزائی

علیرضا اکبرزاده

۱۳۹۲

سرشناسه	: میرزایی، مهدی، ۱۳۶۱، مولف
عنوان و نام پدیدآور	: درآمدی بر جامعه‌شناسی مهدی میرزایی، علیرضا اکبرزاده [به سفارش] دانشگاه افسری امام علی (ع)، معاونت پژوهش.
مشخصات نشر	: تهران دانشگاه افسری امام علی (ع)، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۳ ص. مصور، جدول، نمودار.
شابک	: ۵۰۰۰۰ ریال ۵-۶۸۷۴-۰۰۰-۶۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۲۱.
موضوع	: جامعه‌شناسی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: جامعه‌شناسی
شناسه افزوده	: اکبرزاده، علیرضا، ۱۳۶۰، مولف
شناسه افزوده	: احمدی، مسلم، ۱۳۶۰، ویراستار
رده بندی کنگره	: HM ۵۷۱/م۹۵۲ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی	: ۳۰۱/۰۷۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۱۸۲۱۵۲

عنوان کتاب:	درآمدی بر جامعه‌شناسی
مؤلف:	مهدی میرزایی، علیرضا اکبرزاده
ویراستار:	مسلم احمدی
صفحه آرا:	بهنام مرادیان، حسین یوسفی
طراح جلد:	مهدی ترکاشوند
مدیر مسئول انتشارات:	رضا قربانی
ناشر:	انتشارات دانشگاه افسری امام علی (ع)
شمارگان:	۳۰۰۰ نسخه
قیمت:	۵۰۰۰۰ ریال
نوبت چاپ:	اول، ۱۳۹۲
شابک:	۵-۶۸۷۴-۰۰۰-۶۷۸
صندوق پستی:	۱۳۱۷۸۹۳۴۷
تلفن:	۶۶۴۶۷۴۴۴

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی (ره)، نرسیده به میدان حر، دانشگاه افسری امام علی (ع)

کلیه حقوق برای دانشگاه افسری امام علی (ع) محفوظ است.

پست الکترونیک: Imamali_edu@noavar.com

جا دارد که امروز ارتش جمهوری اسلامی ایران را «حزب‌الله» بنامیم؛ ارتش‌حزب‌الله. «الا ان حزب‌الله هم المفلحون». حزب خدا مفلح و رستگار است. حزب خدا غالب و پیروز است. هر چه می‌توانید، در این خط حزب‌اللهی جلو بروید. حزب‌الله؛ یعنی کسی که هم از امکانات خداداد بهترین استفاده را می‌کند- از دانش استفاده می‌کند، از خرد و اندیشه استفاده می‌کند، از نیروهای انسانی استفاده می‌کند، از ابتکار و تجربه استفاده می‌کند، از تجربه هشت سال دوران دفاع مقدس بیشترین استفاده‌ها را می‌کند- و هم ارزش‌های انسانی و الهی را که اسلام به او آموخته است، گرامی می‌دارد و آن را مایه پیشرفت خود به حساب می‌آورد و به آن تکیه می‌کند و با آن سرافراز است.

مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا، ۱۳۷۶/۰۷/۰۵

سخن انتشارات معاونت پژوهش دانشگاه افسری امام علی^(ع)

دانشگاه افسری امام علی^(ع) با توجه به قدمت و سابقه حرفه‌ای خود، سال‌هاست که با تهیه و تدوین کتب علمی، نظامی و آموزشی مورد نیاز، سعی در تعالی روز به روز دانش علمی دانشجویان این دانشگاه دارد؛ و با هدف پرورش دانشجویان دانش‌مدار، هوشمند و متعهد، در راستای پاسداری و دفاع از تمامیت ارضی نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، گام‌های استوار و مؤثری برداشته است.

بر اساس مصوبات شورای پژوهشی و آموزشی دانشگاه، چاپ و نشر کتاب‌های آموزشی و کمک آموزشی سرلوحه کار قرار گرفته و در راستای تحقق این اهداف، با حمایت از تألیف، گردآوری و ترجمه کتاب‌های علمی، نخست منابع درسی مورد نیاز تأمین گردیده و در مرحله بعد، تدوین منابع علمی، کمک آموزشی و پژوهشی در دستور کار قرار گرفته است.

برای چاپ کتاب، علاوه بر ارزش علمی، می‌باید اهداف والای ارتش جمهوری اسلامی ایران، اهتمام به محتوای ارزشی و معنوی کتاب، هماهنگی با سرفصل‌های وزارت علوم و کاربردی و تخصصی نمودن کتاب‌های تدوین شده و ... لحاظ شود که دشواری‌ها و موانع راه بر هیچ یک از صاحب‌نظران پوشیده نیست.

به امید آن‌که گام‌های ارزشمند و مفیدی که در این راه برداشته شده است، سرآغاز حرکت و پویایی بیش از پیش این دانشگاه مقدس باشد. از این‌رو از تمامی منتقدان، استادان و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های کشور یاری می‌جویم تا کاستی‌ها و نقص‌های احتمالی را، هرچند کم و ناچیز باشند، یادآوری کنند.

انشاء...

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات	۱
اهداف کلی و رفتاری فصل یکم	۱
تعریف جامعه‌شناسی	۲
اهمیت و کاربرد مطالعه جامعه‌شناسی برای نیروهای نظامی	۲
رابطه جامعه‌شناسی با علوم دیگر	۳
چرا جامعه‌شناسی علم است؟	۴
پدیده اجتماعی	۵
معرفت‌شناسی جامعه‌شناسی	۶
تاریخچه جامعه‌شناسی	۸
فصل دوم: فرهنگ	۱۱
اهداف کلی و رفتاری فصل دوم	۱۱
تعریف فرهنگ	۱۲
ویژگی‌ها و کارکردهای فرهنگ	۱۲
هنجارهای اجتماعی و انواع آن	۱۴
فرهنگ سازمانی حاکم در سازمان‌های نظامی	۱۵
قوم‌مداری	۱۶
خرده فرهنگ	۱۶
ضد فرهنگ	۱۷
سرمایه فرهنگی	۱۷
مهندسی فرهنگی	۱۸
نسبیت فرهنگی	۲۱
دگرگونی فرهنگی	۲۱
تاخر فرهنگی (واپسماندگی فرهنگی)	۲۲

۲۴	فرهنگ و شخصیت
۲۵	فرهنگ و ارتباطات
۲۷	جهانی شدن و فرهنگ
۲۹	فصل سوم: پایگاه و نقش اجتماعی
۲۹	اهداف کلی و رفتاری فصل سوم
۳۰	تعریف پایگاه و نقش اجتماعی
۳۰	انواع پایگاه و نقش اجتماعی
۳۱	نقش محول و نقش محقق
۳۱	رابطه شخصیت و ایفای نقش
۳۲	دلسردی از نقش
۳۲	تعارض نقش‌ها
۳۳	فشار نقش
۳۵	فصل چهارم: اجتماعی شدن
۳۵	اهداف کلی و رفتاری فصل چهارم
۳۶	مفهوم اجتماعی شدن
۳۶	رابطه اجتماعی شدن با هنجارها
۳۷	اهداف اجتماعی شدن
۳۷	انواع اجتماعی شدن
۳۸	عوامل اجتماعی ساختن
۳۹	فرآیند اجتماعی شدن در سازمان‌های نظامی
۴۱	فصل پنجم: گروه‌ها و نهادهای اجتماعی
۴۱	اهداف کلی و رفتاری فصل پنجم
۴۲	گروه اجتماعی
۴۲	انواع گروه‌های اجتماعی
۴۴	تعریف نهاد اجتماعی

۴۴		خصوصیات نهادهای اجتماعی
۴۶		نهادینه شدن
۴۶		انواع نهادهای اجتماعی
۴۸		کارکردهای بنیانی نهادها
۴۸		مناسبات میان نهادهای مختلف اجتماعی
۴۹		جابه‌جایی کارکرد نهادها
۵۱		فصل ششم: نهاد خانواده
۵۱		اهداف کلی و رفتاری فصل ششم
۵۲		تعریف خانواده
۵۲		ساخت خانواده
۵۴		انواع خانواده
۵۶		انواع خانواده گسترده
۵۷		خویشاوندی
۵۷		آثار صنعتی شدن و شهرنشینی بر خانواده
۵۸		تأثیر صنعتی شدن و شهرنشینی بر خانواده
۵۸		همسرگزینی
۵۹		کارکردهای خانواده
۶۰		طلاق و عوامل آن
۶۱		کارکردهای خانواده در جامعه صنعتی
۶۲		دگرگونی در ساخت خانواده معاصر
۶۵		فصل هفتم: نظارت اجتماعی
۶۵		اهداف کلی و رفتاری فصل هفتم
۶۶		نظارت اجتماعی
۶۶		اهمیت نظارت اجتماعی
۶۷		پذیرش هنجارها

۶۷	تعارض هنجارها.....
۶۸	ساز و کارهای رسمی و غیر رسمی نظارت اجتماعی.....
۶۹	ساز و کار نظارت در سازمان‌های نظامی.....
۷۱	فصل هشتم: قشربندی، طبقه و تحرک اجتماعی
۷۱	اهداف کلی و رفتاری فصل هشتم.....
۷۲	مفهوم قشربندی اجتماعی.....
۷۲	انواع نظام‌های قشربندی اجتماعی.....
۷۸	شاخص‌های طبقه اجتماعی.....
۸۰	کارل مارکس و طبقه اجتماعی.....
۸۱	ماکس وبر و طبقه اجتماعی.....
۸۱	تعریف تحرک اجتماعی.....
۸۱	انواع تحرک اجتماعی.....
۸۳	عوامل تحرک اجتماعی.....
۸۶	انواع جوامع بر حسب تحرک اجتماعی.....
۸۷	فصل نهم: رفتار جمعی
۸۷	اهداف کلی و رفتاری فصل نهم.....
۸۸	تعریف رفتار جمعی.....
۸۸	انواع رفتار جمعی.....
۸۸	شش شرط پیدایش رفتار جمعی.....
۹۱	جماعت و انواع آن.....
۹۳	ویژگی افراد در جماعت.....
۹۵	شایعه.....
۹۵	تبلیغات.....
۹۶	اثر بخشی تبلیغات.....
۹۶	مد.....

هوس	۹۷
جنون جمعی	۹۷
هیستری جمعی	۹۸
تأثیر فرهنگ در رفتار جمعی	۹۸
تسلط بر رفتار جمعی	۱۰۰
فصل دهم: جنگ و ارتش	۱۰۳
اهداف کلی و رفتاری فصل دهم	۱۰۳
جنگ (ستیز گروهی)	۱۰۴
دلایل شکل‌گیری جنگ	۱۰۵
رابطه ارتش و جامعه، اشکال مختلف نظامیگری	۱۰۷
ویژگی‌های ارتش امروزی	۱۰۹
نیروی مسلح در جهان سوم	۱۱۱
کارکردهای سازمان نظامی	۱۱۲
پیوست‌ها	۱۱۵
واژه نامه	۱۱۷
منابع	۱۲۱